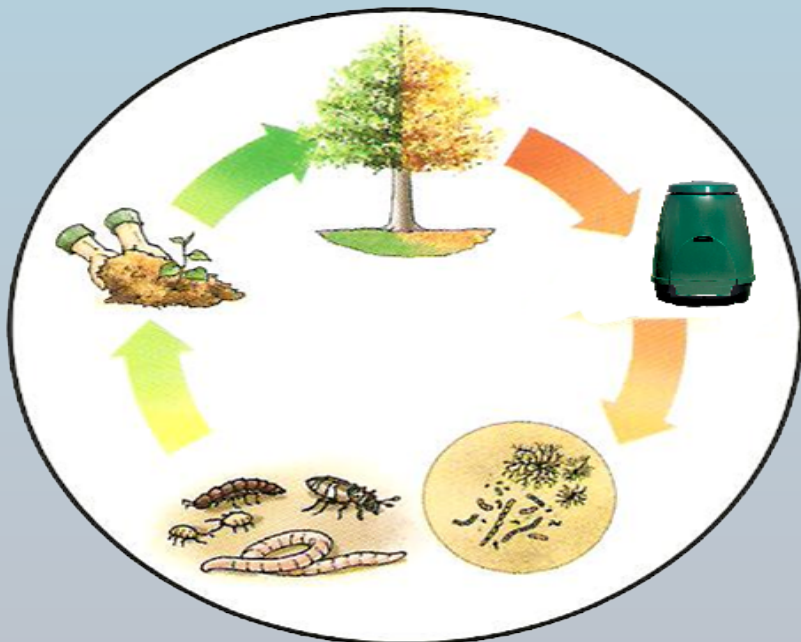

КОПОСТИРАЊЕ У ДОМАЋИНСТВИМА

Šta je kompostiranje?

Kompostiranje jeste tretman otpada biološkog porekla tzv. organskog ili biootpada, pod dejstvom mikroorganizama, u prisustvu kiseonika i pod kontrolisanim uslovima, u cilju dobijanja komposta. Kompost je stabilan proizvod i koristan materijal, tamnosmeđe do crne boje, sličan humusu, koji nema neprijatan miris i može se koristiti kao sredstvo koje doprinosi:

- poboljšanju kvaliteta zemljišta kao đubrivo jer obogaćuje zemljište organskom materijom, koja predstavlja hranu za biljke;
- poboljšanju kvaliteta i stabilnosti zemljišta u pogledu veće otpornosti na eroziju i sabijanje i povećanom kapacitetu za zadržavanje vlage;
- smanjenju zapremine biorazgradivog otpada koji se odlaze na deponiju, a to znači manju količinu izdvojenih procednih voda na deponiji čije prečišćavanje je skup proces i
- smanjenju količine nastalog metana - gasa koji doprinosi povećanju efekta staklene bašte, što negativno utiče na klimatske promene.

DA ORGANSKI OTPAD BUDE KORISTAN

Kako se organski otpad slaže u komposter?

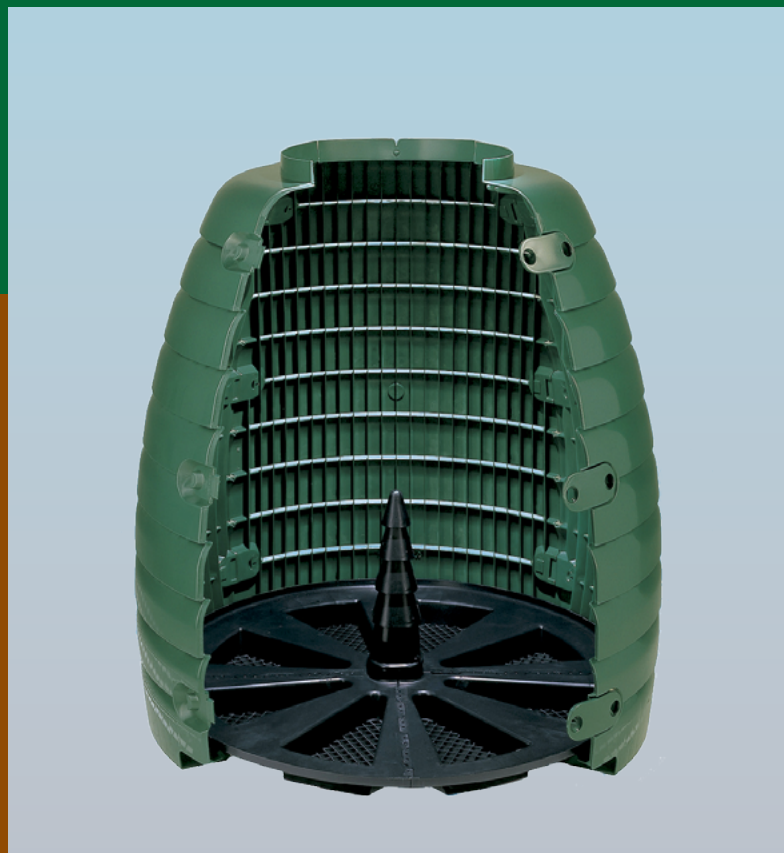
Organski otpad prema mestu nastanka i količini vlage koju sadrži u sebi klasifikuje se na:

a) **BRAON** – suvi biootpad bogat ugljenikom koji je potreban za organizme koji pretvaraju organsku materiju u kompost, adsorbuje vlagu i pomaže povećanju količine vazduha u komposteru – osigurava kompostnoj gomili neophodnu prozračnost i rastresitost. Na dno kompostera stavlja se braon otpad i to: krupnije isečeno granje, opiljci drveta, salvete i papirni ubrusi, kartoni od jaja kako bi se vršilo provetravanje i cedilla nepotrebna voda.

Nakon toga slaže se ostali braon otpad: slama, seno, piljevina, iglice četinarara, pa zeleni otpad i tako naizmenično se ređaju slojevi do vrha kompostera.

b) **ZELENI** - sveži biootpad bogat azotom i vlagom, osigurava hranu za žive organizme koji pretvaraju organsku materiju u kompost: kore i ostaci voća i povrća, talog kafe i čaja, pokošena trava, uvelo cveće i ostaci biljaka iz bašti, rezanci, hleb i dr.

Važno je znati da količina braon i zelenog biootpada treba da bude jednaka, a meki, vlažni i tvrdi delovi uvek se mešaju u približno jednakoj razmeri (u razmeri 1: 1).

NE UBACIVATI U KOMPOSTER:

- lišće i ljuske oraha
- obojeno i lakirano drvo
- pepeo kamenog uglja
- meso, kosti
- uginule životinje
- vrećice iz usisivača
- materijale koji se prirodno ne mogu razložiti:
plastika, staklo, porcelan,
kovani predmeti, boje,
lakovi, mašinsko ulje,
hemikalije, tekstil,
plastika, metal, lekovi,
pesticidi, baterije, papir u boji...
- izmet: ljudi, pasa, mačaka
- kore limuna, pomorandži
- jednokratne pelene
- kuvane ostatke iz kuhinje
- masnoće i ulja

Zrelost komposta se može proveriti sadnjom brzoklijajućeg semena.

U manje posude se stavi kompostna smesa i u njih se položi seme. Ukoliko posle 2-3 dana nikne biljka i nakon 10 dana se razvije u zdravu biljku, kompost je spreman za upotrebu.

Ukoliko seme ne iskljiva ili ne nikne slaba biljka, onda supstrat treba vratiti u komposter sve dok kompost ne sazri. Kada je proces završen, kompost se prosejava, sitan supstrat se upotrebljava, a krupniji vraća nazad u komposter.

Po potrebi postupno treba dodavati vodu.

Da li je kompostna hrpa optimalne vlažnosti i dobro provetrena proverava se ako materijal stisnemo u šaci da iz šake ne curi voda i kada otpustimo stisak, materijal treba da zadrži oblik zadržan stiskom i ne sme šušcati.

Kompost je gotov kada postane tamno-braon ili crne boje i slatkastog mirisa zemlje.

Stabilan kompost nastaje posle 3 do 6 meseci, čist je i spreman za primenu u poljima.

Zreli kompost nastaje nakon 6 do 12 meseci i koristan je za uzgoj osetljivih kultura kao dugoročno đubriivo i sredstvo za poboljšanje kvaliteta zemljišta, za prihranjivanje sobnog cveća i pripremu supstrata za rasad.

Umesto nemoćnog stajanja pred globalnim ekološkim problemima,

POČNITE DA DELUJETE LOKALNO - U SVOJOJ OKOLINI,

a prvi mali-veliki korak učinite u svom domaćinstvu tako što ćete kompostirati!